

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22.

József főherceg-ut.)

Sürgöny cím: Közlöny, Arad,

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

„LŐRIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Éves 6vra — — — 1080 Laj
Fél évre — — — 540 Laj
Negyed évre — — — 270 Laj
Havonta — — — 90 Laj
Hirdetések díjszabás szerint.

EGYES SZÁM ÁRA — 5 Laj
VASÁRNAP — — — 6 Laj

Bucurestiben 50 baival több.

Vigyázzanak a pénzünkre!

Napról-napra újabb és újabb sikkasztásokról rántják le a leplet az állami hivatalokban. Az egész országból érkező jelentések különböző visszaélésekről számolnak be és milliók tűnnek így el a közpénzekből a bünyös tisztviselők kezén. Aradon is a legutóbbi napokban három ilyen sikkasztást lepleztek le és természetesen minden esetben a legerélyesebb vizsgálatot vezették be. A kormány tényleg mindent elkövet, hogy a bünyös köztisztviselők elvegyék méltó büntetésüket és a bíróság elé állítja a sikkasztókat. Ez azonban még nem minden. Nemcsak az elkövetett büncselekményeket kell megtorolni, hanem inkább arra kellene a fősúlyt helyezni, hogy azokat megakadályozhassák. Preventív intézkedésekre van szükség, amelyek lehetetlenné teszik azt, hogy egyes állami tisztviselők százezreket és milliókat tüntessenek el a közpénzekből. A rendszert kell gyökerestől megváltoztatni, hogy a jövőben lehetetlenné tegyék a sikkasztásokat. Sokkal szigorúbb és fokozottabb ellenőrzést kell bevezetni és az államháztartás olyan alapokra kell fektetni, ami azután teljesen kizárja még a lehetőségét is a visszaéléseknek.

Hogy azonban ez elérhető legyen, okvetlenül és elsősorban rendezni kell a tisztviselőkérdést. Tisztességes fizetést kell adni a köztisztviselőknek, hogy ne munkától és gondoktól agyongyötört emberek kezeljék az adófizető polgárok által befizetett milliókat. Olyan fizetést kell adni ezeknek a tisztviselőknek, amiből nyugodtan és tisztességesen megélhetnek, mert ezáltal nemcsak a sikkasztásokat lehet megakadályozni, hanem egyszer és mindenkorra ki lehet irtani a korrupciót is. Ne legyenek kénytelenek baksist elfogadni a gyatrán fizetett tisztviselők, kiket igen sok esetben a nyomor és a nélkülözés bünbe sodor. Ha erélyes preventív intézkedésekkel lehetetlenné teszi a kormány azt, hogy a jövőben visszaéléseket lehessen elkövetni, milliók és milliók maradnak benn az államkasszában, amelyek eddig a sikkasztók kezén olvadtak el és akkor nagyrészt fedezetet nyer a tisztviselők fizetésrendezéséhez szükséges alap.

Az állam polgárai joggal megkövetelhetik, hogy fokozottabb figyelemmel kezeljék az adókból befolyó pénzeket. Nehéz verejtékekkel izzadja ki az adófizető polgárság adófilléreit, tehát nem lehet közömbös előtte, hogy azok a pénzek tényleg oda is jutnak-e, ahová szánva vannak. Állandóan emelik az adókat, mert az állam háztartásának rendbehozatalára pénzre van szükség, elvárjuk akkor tehát, hogy erre a pénzre éber legyen vigyázzanak és még a lehetőségét is kizárják annak, hogy a keservesen kifizetett adópénzek millióit sikkasztók vágják zsebre.

Eltemették a lupényi vérfürdő áldozatait.

Karhatalom asszisztált a csendes temetésnél. — A kormány dr. Pop Ionelt bizta meg a vizsgálat vezetésével. — Rozván hunyadmegyei prefektust menesztik állásából. — Resicán is sztrájkba léptek a munkások. — Lupényban még tart a szigorított ostromállapot.

Maniu miniszterelnök az áldozatok hozzátartozóiért.

(Az Aradi Közlöny lupényi tudósítójától.) A bányatelep még ma is valóságos hadszíntér képét mutatja. Az ostromállapot tart, a bányaépületeket, uccákat, sőt a temetőket is katonaság tartja megszállva. Tegnap Déváról hatszáz gránicsár, Szászvárosról pedig három század katonaság érkezett a bányatelepre. A 21 munkáshalottat tegnap délután temették el néma részvét mellett. A holttesteket egyszerű, gyalultatlan koporsóba helyezték és a temetőbe szállították.

A hatóságok minden csoportosulást megtiltottak és egy-egy halottnak legfeljebb öt hozzátartozóját engedték közel a koporsóhoz, illetve a sírhoz.

A lupényiek és a sértetlenül maradt munkások a temetővel szemben lévő hegyoldalra vonultak fel és onnan nézték végig a temetést. A temetőhöz vezető utakat mindenütt katonaság zárta el.

A legutolsó hivatalos jelentés szerint a véres incidensnek 23 halott és 67 sebesült áldozata van.

A 23 halott közül kettő katona. A sebesülteket így osztályozza a hivatalos jelentés: 12 katona, 25 súlyos, 30 könnyű sebesült. A bányakórház zsúfolva van és az ott működő orvosok képtelenek az összes betegeket kezelni, ezért Déváról az egészségügyi felügyelőség több orvost rendelt ki a bányatelepre. A betegek látogatását is megtiltották és csak közvetlen hozzátartozót bocsájtanak be a kórházba, külön engedély alapján. A sebesültek közül néhánynak az állapota reménytelen.

A lapok Rozván prefektust okolják.

Dr. Pop Ionel volt aradi prefektus, közigazgatási vezérfelügyelő, már tegnap leutazott Lupényba és részletes jelentést tett Maniu miniszterelnöknek a véres események indító okairól.

A miniszterelnök Pop Ionelt bizta meg a

Letartóztatták az agent provokatőröket.

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Lupényi jelentés szerint eddig hét letartóztatás történt, köztük Munteanu és Moldoveanu munkásvezetők. Tegnap estig 25 eltűnést jelentettek be a hatóságoknál. Az a gyanú, hogy többen súlyos sérüléseikkel az erdők mélyébe vándoroltak és ott bujtak el. Most átkutatják az erdőket, hátha találhatnak néhány sebesültet, esetleg halottat.

Lupényban és általában az egész bányavidéken este nyolc órán túl tilos az uccán való közlekedés.

A munkaügyi minisztérium mosakszik.

A munkaügyi minisztérium ma kommunikált tett közzé, amelyben kijelenti, hogy a minisztérium a kormány hatalomra lépése óta állandóan foglalkozott a zsilvölgyi munkásság helyzetével. A minisztérium az elmúlt héten is közmunkákkal segített a bányavidék munkanélküliségén és más lépéseket is tett a nyomor enyhítésére. A kollektív szerződés ügyében

vizsgálat lefolytatásával, illetve annak a bizottságnak a vezetésével, amelyben a hadügy, belügy és munkaügyi minisztérium kiküldöttel vesznek részt.

Ez a bizottság napokig fog Lupényban maradni és kihallgatja mindazokat, akiknek részük volt a sztrájk és az összeütközés előidézésében, valamint azokat a tanukat is, akik valami felvilágosítást tudnak adni az események okáról és magáról a véres incidens kibontakozásáról. Tegnap a bucaresti-i lapok tudósítói azt a hírt küldték szerkesztőségeiknek, hogy dr. Rozván prefektus felelős a helyzet elmergesedéséért. Rozván állítólag túlzott temperamentummal védte a bányagazgatóság érdekeit, nem számolt a munkásság elkeseredésével és elhamarkodott intézkedése vezetett oda, hogy a katonaság fegyverét használta.

Rozvánt ezért minden valószínűség szerint a kormány meneszteni fogja állásából.

Resicán is kitört a sztrájk.

A hatóságok a bányagazgatósággal karöltve, már tegnap megkísérelték, hogy a munka felvételére bírják a munkásságot. A felhívásnak azonban eddig még semmiféle eredménye nincs, mert a munkásvezetők még mindig rejtékhelyükön tartózkodnak, az egyszerű munkás pedig nélkülük nem tesz egyetlen lépést sem. Mindössze a villamosüzemben dolgoznak, ahol katonaság tartja fenn a fegyelmet.

Tegnap Resicán is sztrájkba léptek a munkások. A sztrájk oka ott is a hőmozgalm, illetve a munkásság elviselhetetlen nyomora.

A vasüzemek igazgatósága ép úgy, mint Lupényban, szintén megtagadta a kollektív szerződés végrehajtását. A szociáldemokrata szakszervezet vasimunkás csoportjának vezetőit Resicára hívták, hogy indítsanak tárgyalást a vasművek igazgatóságával. A resicai munkásság egyelőre nyugodtan viselkedik.

még januárban folytak a tárgyalások és miután a szerződés nem jött létre, a minisztérium szerepe véget ért. A munkásság nem találta kielégítőnek a bányavállalatok feltételeit és a dévai törvényszék határozatát, ezért a semmitűsékhez felebbezett. A munkaügyi minisztérium nem vághatott elébe a semmitűsék döntésének, azonban mégis több ízben sürgette a döntést. A minisztérium a maga részéről mindent elkövetett, hogy a konfliktus elsimuljon és az ellentétek a munkaadók s a munkások között kiküszöböltesse.

Joanitecu belügyi alminiszter ma délelőtt fogadta a sajtó képviselőit és informálta őket a legutóbbi 24 óra eseményeiről. Közölte, hogy Lupényban a rend teljesen helyreállt.

A vizsgálat eddigi eredményeiről informálta a miniszterelnököt, aki rendkívül súlyos helyez arra, hogy a munkásáldozatok hátramaradottjai támogatásban részesüljenek. Jelentés érkezett arról is, hogy az első segélyt már kiutalták az arra rászorulóknak között.

Októberben községi választás lesz Aradon

Az Interimárbizottság az új törvény alapján elkészítheti Aradváros költségvetését. — Megindulnak a tárgyalások az egységes polgári lista összeállítására.

(Arad, augusztus 8.) Az aradi városházán erős munka folyik az idei költségvetés összeállítására. Arad — mint ismeretes — az állandó tanácsfeloszlások miatt két éve áll költségvetés nélkül és csupán az új közigazgatási törvény tette lehetővé, hogy hamarosan megszavazott költségvetése legyen a városnak. Az új törvény ugyanis sokkal nagyobb hatáskört biztosít az interimár-bizottságoknak és lehetővé teszi, hogy költségvetési ügyekkel foglalkozzanak. Ennek alapján

rövidesen sor kerül arra, hogy az aradi városi interimár-bizottság megszavazza Arad 1929. évi költségvetését.

ami újra rendes mederbe tereli a városi közigazgatás menetét. A pénzügyi hivatalban már annyiára előrehaladtak a munkálatok, hogy négy-öt nap alatt teljesen készen áll az új költségvetés.

Az új közigazgatási törvénnyel kapcsolatosan megtörténtek a szükséges előkészületek a kiűszöbön álló községi tanácsválasztásokra is. Az Aradi Közlöny munkatársa erre vonatkozólag beszélgetést folytatott az interimár-bizottság egyik parlamenti tagjával, aki a következőket jelentette ki:

— A kormány mielőbb tud akar esni a választásokon és valószínű, hogy már októberben sor kerül az egyes tanácsok megválasztására.

Ezzel kapcsolatosan megindulnak a tárgyalások a városi tanács összeállítására. Az új közigazgatási törvény határozottan megtiltja azt, hogy politikai színezetű tanácsok létesüljenek. Így tehát

megindulnak a tárgyalások egy egységes polgári blokk létesítésére,

hogy a tanács tényleg a város polgárságának minden rétegét képviselje. Természetes tehát, hogy

ebben a tanácsban az aradi kisebbségek is megfelelő képviseletet kapnak.

Mindazon reprezentáns polgárokat fogjuk felkérni a tanács munkájában való részvételre, akik tényleg méltó képviselői Arad lakossá-

A titokzatos fekete autó.

A prágai kégyilkosságok újabb szenzációja. Elraboltak egy cselédleányt.

Prágából jelentik: Prága mellett ma ismét egy rejtélyes eltűnés történt. Münchengaedből titokzatos körülmények között eltűnt egy cselédleány, akitől azt hiszik, hogy szintén kégyilkosság áldozata lett. Prága határában többen látták, hogy egy nagy fekete autó robog az országúton, amelyben két férfi között egy sikoltozó nő ült. A nőt a

gárda és akiknek céljuk lesz becsületes közigazgatásul vezetni a város ügyeit.

— És mikor indulnak meg a tárgyalások?
— Erre vonatkozólag még nem történt megbeszélés — hangzott a válasz — valószínűleg augusztus végén, vagy szeptember elején. Azt feltétlenül meg kell várni, míg a prefektus hazatér szabadságáról.

A Graf Zeppelin elindult világkörüli útjára

Huszonnégy utast visz magával. — Xénia görög hercegnő is a léghajóva utazik. — Allitól potyautas szökött a Zeppelinre.

Lakehurstból jelentik: A Graf Zeppelin tegnap éjjel 12 óra 39 perckor Lakehurstból startolt Friedrichshafen felé és onnan folytatja világkörüli útját. Az elindulásnál aránylag kisszámú közönség tartózkodott a repülőtéren, amit bizonyít az a körülmény, hogy az érkezésnél kiüvölt 20.000 autóval szemben, az éjszaka mindössze ezer autó állott a repülőtérenél. A léghajón 24 utas, két tonna áru és egy tonna posta van. A Graf Zeppelin sulya így összesen 11 és fél tonna. Indulás előtt a német konzul vendégül látta az utasokat. A két utolsónak beérkezett utas a madridi követségi attasé és Leeds órnokirály felesége. Xénia görög hercegnő volt. Öt perccel azután, hogy Eckener dr. kapitány kiadta a parancsot a startra, a léghajó eltűnt a felhők között. Eckener dr. kijelentette, hogy Dél-Anglia érintésével utazik vissza Friedrichshafenbe. A start után egy órával a léghajó

már Newyork fölé érkezett. Röviddel Newyork fölé való érkezése előtt Eckener dr. táviratot küldött az amerikai légügyi és tengerészeti hatóságoknak, megköszönve a szép fogadtatást és a Graf Zeppelin vezetőinek adott támogatást.

Washingtonból jelentik: A Graf Zeppelin közép-európai idő szerint ma délután egy órakor a következő helyzetjelentést adta ki: — A léghajó az északi szélesség 40 fok 38 perce és a nyugati hosszúság 65 foka 43 perce alatt áll. — A jelentésből kitűnik, hogy a Graf Zeppelin pontosan az Eckener dr. által megállapított útvonalon halad.

Portland. A Graf Zeppelin léghajó közép-európai időszámítás szerint délután 12 óra 15 perckor Portlandtől 425 kilométerrel keletre repült.

Lakehurstból jelentik: Az amerikai hatóságok kijelentik, hogy véleményük szerint a Graf Zeppelin ezuttal is egy potyautast visz magával. Dacára annak, hogy az indulás előtt alaposan átkutatták a léghajó belsejét, nem találták meg.

TARCA.

Elseje.

Írta: Falu Tamás.

A házak még a régi világban épültek, nem a mostani városrendezés korszakában. Nem nyújtottak lélekgyönyörködtes látványt, mikor a szem végigsöpör rajtuk. Törött ablakok, sorvadásos háztetők, kidőlt-bedőlt kerítések hirdették messzehangzón szegénységét, a kálvárost.

Ritka látvány volt erre felé a pénzes levélhordó zöld kocsija. De mégis meglelt havonta egyszer, amikor a telep pár nyugdíjasának hozta az állam pénzét.

Az öreg Viduli Gyuláné is itt várta évek óta szegényes nyugdíját. Az ura vasutas volt valamikor, régen, amikor még nem jártak ilyen gyorsan és ilyen sűrűn a vonatok. Bakterházba ment férjhez, messze az emberektől, messze az állomásoktól, messze az élettől. De jó volt az élet kövér, fekete számot viselő bakterházban, a rejtelm. s hangokat verő jelhang alatt. Telhenet nevelni, háromfit nevelni, no meg gyereket istápolni. A gyerekek azonban halandóbbak, mint a háromflak. Csak egy maradt közülük.

Most annál lakott a nagy város végén, egy szoba-konyhás házacskában.

A fia is a vasutnál szolgált. Kalauz volt.

Még mikor a múlt elsején betoppant a pénzeslevélhordó, nem volt semmi baja az öregnek. Ászóta támadta meg valami gyengeség. Összeesett, se enni, se aludni nem tudott, csak nyögött folytonosan.

— Jaj, jaj, végem van. Csak legalább az elsejét megérem, mert a levélhordó visszaviszi a pénzt. Nem adja ki. Jaj, jaj. Pedig sokba kerül a temetés.

Doktor is jött a házhoz. Megkopogtatta az

öregasszonyt. Sok vigasztalót nem találhatott rajta, mert odakinn száraz hangon mondta a fiúnak:

— Kiászik a mécses varátem. Elfogy az olaj. Ez az egész.

— Meddig élhet még az anyám? — kérdezte a vasutas.

— Nem lehet tudni. Egy hónapig, fél hónapig, öt napig... Ez már a jó Isten titka. A szív nagyon gyenge. Majd írok egy kis szíverősítőt.

Ki is tépett a noteszből egy lapot, latin ákum-báknót, meg számokat írt rá.

Lehetett szaladni a patikába. Huszonötödike volt.

— Még legalább hat napig, csak hat napig — sóhajtozott a vasutas felesége. A levélhordó nem hagyja itt a pénzt. Az öregnek kell aláírni sajátkezűleg. Ha akkorra meghal, visszaviszi. Solise kapjuk meg.

Az öreg asszony egyre gyengült. Valóban már csak hálai járt belé a lélek. Folyton aludt. Ugy kellett felrázni, hogy egy kis tejet öntsenek bele.

Nem sok remény volt már, hogy kibírja elsejéig.

Harmadikán délután nagyot hörgött és leesett a keze az ágyról.

— Meghalt! — kiáltotta rémülten a menyee.

De kiáltásán az anyagi veszteség rémületének hangfogója ült.

A fia letérdelt az ágy mellé és imádkozott. Sirtak egy darabig mind a ketten.

— No most? — kérdezte az asszony.

— Be kell jelenteni — mondta sirástól reszelős hangon a vasutas.

— Nem kell bejelenteni! — toppantott az asszony. Holnap elseje. Nem halt meg a mama!

Alszik. Hiszen alszik már egy hét óta folytonosan. Holnap délelőtt vesszük észre a halált, ha elment a levélhordó. Szegény öregasszony,

időig is csak azért élt, hogy megkaphassuk a nyugdíját. Ha a múlt héten lett volna elseje, már egy héttel ezelőtt meghalt volna. Letakarjuk szépen a fejét. No gyere.

Megfogta az ura kezét és huzta kifelé a konyhába.

Az ember nem ellenkezett.

Nagy hallgatásba voltak merülve egész nap. Alig ettek, s ki se mozdultak a házból. Nem akartak senkivel sem találkozni.

Estefelé ájtott az egyik szomszédasszony.

— No, hogy van a mama? — érdeklődött.

— Lassan, lassan — rázta fejét lemondólag a vasutas. Alszik. Folytonosan csak alszik.

— Doktort nem hívnak?

— Ki győzi azt folyton? Aztán mit tud itt már segíteni, akár száz doktor is? Halál ellen nincs orvosság.

A házaspár kinn aludt a konyhában. Kihozták az ágyneműt a halottas szobából és leterítették a földre.

Hosszu éjszaka következett. Tele gyászszal, titokkal, rossz sejtelmekkel és elszánt-sággal.

Nehezen vtradt. A köd nem akart felszállni a kertből. Fél napig tartott, amíg a mutató az egyik számtól a másikig vándorogott. Máskor harmadnap lett annyi idő alatt, amíg most hajnaltól a reggeli nyolc óra mutatásáig elérkezett. Most már lehetett, sőt kellett is várni a levélhordót.

A vasutas kiült a küszöbre, s nekitámasztotta fejét az ajtófélfának.

Féltizkor az ember felugrott a küszöbről.

— Itt a kocsi! — remegte sápadtan. — Mi lesz most?

— Semmi, csak bizd rám — biztatta az asszony.

A szép, új zöld kocsi befordult a sarkon és az arany trombita az oldaljáról hangtalanul

Az uccán föbelötte magát egy aradi vasuti pénztáros.

Egy millió kétszáz ezer lej hiányt fedeztek fel hivatalában. — A ma lefolytatott vizsgálat kompromittálta Fofiu Coriolan volt kifizetési pénztárnokot. — Az elegáns, közismert fiatalember a pályaudvar előtti térségen föbelötte magát. — A kórházban megoperálták Fofiut, aki túl van minden veszélyen.

Magasrangú vasuti tisztviselők ellen is megindul a vizsgálat.

(Arad, augusztus 8.) Ma, a kora délelőtti órákban revolver dörrent a vasutállomás előtti térségen és utána egy jól öltözött fiatalember hanyatlott le a földre. A kezében görcsösen Browningot szorongatott — öngyilkos lett.

Szempillantás alatt nagy tömeg verődött össze. Az arra haladók gyűrűben fonták körül az öngyilkost, aki nem vesztette el eszméletét. Valaki ijedten szólt hozzá:

— Az istenért, mit csinált? ...

A finom ruhájú, feltűnően jómegjelenésű fiatalembernek vastag csikban folyt a vére a kövezetre, a szájából is vérsugár tört elő, de csendesen mosolyogva felelte:

— Semmit... az egész csak vicc... Kicsit öngyilkos lettem... Ártatlan vagyok...

Ezután feje félrebillent, elvesztette eszméletét.

Az eset közvetlenül az árupénztár előtt történt. A vasuti rendőrségről értesítették a mentőket, a hatóságokat és csakhamar az öngyilkos fiatalember a kórházba került. Az öngyilkosság indítókának kiderítése annál könnyebben épen a rendőrség emberei voltak, akik az öngyilkosság előtt néhány pillanattal, együtt távoztak el vele az áruaktár helyiségéből. Itt az öngyilkossal: Fofiu Coriolan vasuti tisztviselővel, épen vizsgálatot tartottak egy pénztári differenciára vonatkozólag, amely még abból az időből merült fel ellene, amikor pénztárnok volt a vasut kifizetési pénztárában.

Feletteseivel mintegy fél évvel ezelőtt jöttek rá pénztárkönyvében olyan bevezetésekre, amelyekből joggal lehetett arra következtetni, hogy Fofiu hamis adatokkal vezeti a pénztárkönyvet s így még 1927. októberében egy egyszer már kifizetett munkás-listát még egy-

trombitált a reszkető szivekbe. Mintha a végítélet harsonája lett volna.

— No, hogy van a nyanya? — kérdezte a levélhordó ismerősen.

— Egy kicsit jobban — hazudta az asszony. Gyengének gyenge. Aludni alszik. Így szokott az lenni, amikor az ember megöregszik.

A levélhordó gyomrának támasztotta hivatalos könyvét és kivette belőle az utalványt.

— Irassák alá vele.

S már nyult is a táskájába, hogy olvassa az asztalra a nem nagyszámu, de a kis ház szerény viszonyaihoz mérten nagyjelentőségű bankókat.

Az asszony rányitott a halottra: félig nyitva hagyta az ajtót, s lágyan suttozva keltegette a halottat:

— Itt a jó pénzeslevélhordó! Hozta az utalványocskát. Csak aláírjuk, aztán meglesz a pénzeske!

A bemártott toll már a kezében volt, föl emelte az ágyról az agyagsúlyú kezét. Majd leejtette, olyan nehéz volt. Megfogta az ujjait, valahogy rávezette az utalványra, s halálverejtéket izzadva körmögötte az olvashatatlan, aszalva született betűket.

— Biz ez nem valami szép írás — mentegetőzött mázsányi sullyval a szívében.

— Jó ez ezért a kis pénzért — nevetett a levélhordó. Jó egészséget, anyjuk!

A zöld kocsi elgördült, vitte másfelé az utalványokat, a pénzt, az öröm harsonáját ragyogtatva oldalán.

A pénz még ott hevert az asztalon. Nem mertek hozzányulni.

Messze járt már a kincsesszekér, mikor az asszony kísért szemmel rohant ki a konyhaajtón:

— Meghalt a mama!

szer bevezetett, mint kiadást s az arra fordítandó pénzt saját céljaira tartotta meg.

Ezzel mintegy 1.200.000 lejjel károsította meg az államvasutakat.

A sikkasztás felfedezése után nyomban megindult ellene a vizsgálat s egyelőre különböző kisebb állomásokra osztották be, mindaddig, amíg teljesen bebizonyosodik, hogy Fofiu valóban elkövette-e a sikkasztást, a hiány nem-e könyvelési tévedés. Ezidő alatt Gyoronkon, Nadabon, Székudvaron, Ujaradon és legutóbb pedig Csátelepen teljesített szolgálatot, mindenütt csak rövid ideig.

Tegnap délután ügyében döntő fordulat állott be, amennyiben Aradra érkezett Veliciu bucaresti-i CRF inspektor, aki egyenesen Fofiu Coriolan ügyében jött Aradra, hogy megállapítsa, bűnös-e a volt pénztáros. Veliciu a rendőrség jelenlétében ma reggelre kérette magához Fofiut és Székely Károly CFR fő-tisztviselővel együtt megkezdte a helyszíni vizsgálatot a pénztárkönyvekben. A vizsgálat fél óráig tartott

és ha nem is hozott konkrét vádakat ellene, annyit mégis eredményezett, hogy bebizonyosodott: Fofiunak a szerepe nem egészen tiszta ez ügyben.

Veliciu nem nyilatkozott az eredményről, Fofiu csakhamar eltávoztatható. Az uccára érve, ugylátszik rádöbbsent arra, hogy a vizsgálat a

Németország meguntta már az ellenőrzést.

Külpolitikusok lázas tanácskozásai Hágában. — Macdonaldtól várják Snowden állásfoglalásának enyhítését. — Az egész német nép várja a Rajna-vidék kiürítését. — Franciaország nem engedi módosítani a Young-tervezetet.

Hágából jelentik: Ma délután tartott ülést a jóvátételi konferencia két főbizottsága, a politikai és a pénzügyi bizottság. Délelőtt az egyes delegátusok magánértekezéseket folytattak. Stresemann német külügyminiszter délelőtt 11 órakor felkereste Briand francia külügyminisztert, majd félóra múlva megérkezett Venizelosz is és a tanácskozást hármában folytatták tovább. Hülferting német birodalmi miniszter Franke belga delegátussal folytatott beható megbeszélést, majd a német miniszter Snowden angol kincstári kancellárt kereste fel. Az egyes államok szakminiszterei is élénk megbeszélést folytattak egymással.

Párisból jelentik: A francia lapok állítása szerint Anglia kivételével valamennyi állam csatlakozott a Young-tervezetnek. Sauerwein cikket ír a Matin mai számában a hágai konferenciáról és többek között azt írja, hogy a konferencia ege sötét és ha tegnap nem bizak meg a két főbizottságot a megbeszélések lefolytatásával, a konferencia mára már zátonyra jut. A lapok szerint az a körülmény, hogy a politikai bizottság előbb folytatja le a megbeszéléseit, mint a pénzügyi, nem jelenti egyszersmind azt, hogy Briand beleegyezett volna a Rajna-terület feltétel nélküli kiürítésébe. Csupán arról van szó, hogy alkalmas akarnak Stresemannnak adni arra, hogy kifejtse álláspontját. A lapok véleménye szerint Snowden angol kincstári kancellár az utolsó percben mégis engedni fog álláspontjából és különösen enyhülést várnak attól az időponttól, amikor maga Macdonald is Hágába érke-

Gyomorrontás, gyomorégés, fejfájás,

rendetlen székelés esetén ne használjunk mást mint dr. FÖLDES-éle SOLVO hashajtó pirulát. A legjobb vértisztító és epehajtó szer. — Kapható dr. Földes gyógyszerárában.

legsúlyosabban kompromittálhatja, s hirtelen előrántotta revolverét.

Annak ellenére, hogy többen állottak körülötte, öngyilkosságát nem tudták megakadályozni.

A revolvert álla alatt tartva sütötte el. A golyó a szápadkán föhaladva, ért a koponya felső részébe és ezután elhagyta a fejet. A seb, annak dacára, hogy a golyó szörnyű utat járt meg, nem volt súlyos, mert az agyat elkerülte. Fofiut kórházba szállítása után megoperálták, az operáció sikerült és az öngyilkos túl is van a komoly veszélyen.

Veliciu a vizsgálatot tovább folytatta, két vasuti tisztviselőt is kihallgattak az ügyben, ezek ellen azonban semmi terhelő adat nem merült fel, ellenben súlyos gyanúok vannak egy Kercsó János nevezetű volt aradi vasuti tisztviselő ellen, aki jelenleg Zilahon végez szolgálatot. Kercsó a nyáron már állott bíróság előtt sikkasztás gyanúja miatt, azonban sikerült tisztázni magát, mégsem

most ezzel az ügyvel kapcsolatban ismét vizsgálat indult meg ellene.

Az aradi sikkasztás ügyének szálaí Temesvárra is elvezetnek, ahol az igazgatóságnál magasrangú tisztviselők keveredtek bele és itt is erős vizsgálat folyik erre vonatkozólag.

Aradon Veliciu inspektor szintén alaposan ki-terjeszti a vizsgálatát és ha a jelek nem csalnak, Aradon is érdekes fejleményei lesznek a dolognak.

Fofiu igen jó családból származik. Szülei jómódúak. Apja a kerek román pap s jövedelmén kívül hazuról is kapott támogatást. Általában költsézően élt az öngyilkos.

Sokszor mulatott át éjszakákat előkelő társaságokkal, amelyeknek közismert tagja volt.

Az esti órákban ismételen érdeklődünk állapotára és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy aggodalomra nincs ok továbbra sem.

zik. Abban az összes lapok egyetértenek, hogy Franciaország nem engedi a Young-tervezetet módosítani.

Hágából jelentik: A lapok jelentése szerint a politikai bizottság csak akkor hozza meg végleges határozatát, ha a pénzügyi bizottság befejezte tanácskozásait. Nagy érdeklődéssel tekintenek Snowden új javaslata elé. A lapok egy magasrangú német személyiség nyilatkozatát közlik, amelyben az leszögezi, hogy Németország a Young-tervezet tárgyalásával kapcsolatban megmutatta, hogy a mérséklet és békevágys hiva. Németországnak a versaillesi szerződés értelmében fogva van a Rajna-kiürítést követelni és az egész német nép várja most ezt a tényt, amely a háború végleges likvidálását jelenti. A németek sem állandó, sem ideiglenes jellegű ellenőrzésbe nem mennek bele, mert a háború likvidálásának első feltétele a bizalom. Németország pedig rászolgált erre a bizalomra.

Hágából jelentik: Az értekezlet politikai bizottsága ma délután 16 órától 18 óráig tanácskozott. A Rajna-vidék kiürítéséről volt szó és az 1928. szeptember 16-iki genfi rezolúció harmadik pontját tárgyalták a bizottságban. Ezt a munkaprogramot maga Henderson elnök javasolta. Elsőnek Briand miniszterelnök szólalt fel, akinek Stresemann válaszolt. A birodalmi külügyminiszter fejtegetése döntő részét alkották a vitának. Az ez-mecssere barátságos formák között és igen magas szellemi színvonalon folyt.

A vita eredményét az elnök végül azzal jellemezte, hogy a helyzetet meglehetősen sikerült végre tisztázni.

A Rajna-vidék kiürítésével kapcsolatban a technikai kérdések számára albizottság kiküldését tervezik. A vitát holnap délután folytatják.

Lupényben minden csendes...

Egy lupényi kereskedő ma Aradon járt és elbeszélte élményeit az Aradi Közlöny munkatársának. — A lupényiek csak a lapokból ismerik az ottani eseményeket. — Egy szemtanú érdekes leírása a lupényi véres sztrájkról.

(Arad, augusztus 8.) A lupényi véres eseményekkel foglalkozik ma már a egész világsajtó. Teljesen tiszta képet még most sem látunk a borzalmas vérfürdőről, a vizsgálat még folyamatban van és így nem lehet még határozottan tudni, hogy ki felelős az eseményekért. Ma délelőtt Aradra érkezett egy lupényi kereskedő, aki a vérfürdő alkalmával Lupényban tartózkodott, azonban az események lefolyását csak az Aradi Közlönyből ismerhette meg.

— Ugy vagyunk ott Lupényban — mondotta a kereskedő — mintha bekötött szemmel járnánk. Az emberek egymás fülébe sugárják a történeteket, természetesen elferdítve és ahány ember van a bányavárosban, annyiféleképpen ismeri. Nem tudtuk, hogy mi robbantotta ki a sztrájkot, csak azt láttuk, hogy fanatizált, lármázó embertömeg halad a villamos-telep felé és rövid idő múlva hatalmas dörrenés jelezte, hogy tragédiák történtek. Lupényban már az elmúlt héten is érezhető volt valami viharelőtti hangulat. A munkából hazatérő bányászok összehajtottak, izgatott hangon beszéltek egymással és a kiszivárgott hírek szerint a hét szerdáján sztrájkba lépnek az összes zsilvölgyi bányamunkások. Arról is tudunk, hogy a munkások kollektív szerződést követeltek a bányagazgatóságtól, amely nem akarta a szerződést aláírni.

— Hasonló esetek minden esztendőben előfordulnak a Zsilvölgyben. A munkások elégedetlensége elég gyakran robban ki kisebb zavargásokban, vagy sztrájkokban és azt hittük, hogy a mostani készülődésnek sem lesz nagyobb jelentősége. Amikor a város lakossága meghallotta a fegyverdörrenést, azt hitték, hogy a zavargók elriasztására, a levegőbe lött a csendőrség. De alig telt el néhány perc.

sikoltozó asszonyok, tájdalomtól ordító, véres fejű emberek rohantak végig az utcákon.

Az első hírek több mint száz halotról tudtak, később a hatóságok által publikált jelentések öt halotról számolnak be. Amikor eljöttem hazulról, azt beszéltek, hogy harminckét halottja van eddig a katonaság sortüzének és több súlyosan sebesült haldoklik. Az Aradi Közlönyből értesültem a véres események részleteiről és most már világosabban látom, hogy mi történt Lupényban.

— A lupényi bányákban jelenleg szünetel a munka. A bányamunkások nem mutatkoznak és az utcák olyanok, mintha egy közeledő ellenség elől kiirították volna a várost. Csak katonai és csendőrségi osztagok cirkálnak. Halálos csönd mindenütt. Az ablakok lefüggönyözve, kapuk ajtók bezárva és az utcán járók is féltő bizonytalansággal néznek jobbra-balra, mindenki igyekszik, hogy minél előbb otthon legyen. A városból csak engedéllyel lehet eltávozni és nehezen megszerezhető engedély kell ahhoz is, hogy valaki Lupényba mehessen. Lupény kihalt, teljesen megszünt a társadalmi és kereskedelmi élet.

Az agyonlőtt munkások egyrésztének temetése tegnap történt meg. Az özvegyek és árvaik, mintegy háromszázan részt akartak venni a temetésen, de a temetőbe szállító autókba nem ülhetek fel és a koporsókat csendőrség vette körül. Csak nagyon kevesen lehettek ott hozzátartozóknak végtiszteletén. Legtöbben a temető mögött egy dombo tetejéről nézték végig a gyászszertartást, ahol egyik asszonynak fiát, másinak férjét temették el. A tegnapi napon sirástól és jajveszkeléstől visszhangzottak az utcák és amikor vége volt a temetésnek, ismét ráborult Lupényra a halálos csönd.

Rém történet egy budapesti kokainbarlangról.

Fantasztikus hazugságot eszelt ki egy budapesti urileány, hogy két napos kirándulásának magyarázatot adjon.

Budapestről jelentik: Egy belvárosi uriaszony bejelentette a rendőrségen, hogy 18 éves menyasszony leánya eltűnt. A rendőri nyomozás nem járt eredménnyel, de a leány ma feldúlt állapotban jelentkezett szülei lakásán és elmesélte, hogy egy uriaszony, akit látásból ismert, meghívta autózni.

Kivitte a Svábhegyre, vagy Orbánhegy-

re, ahol egy kokainbarlangba csukták, orgiázó fiatal emberek és leányok közé. A leány először kétségbeesett, majd megszökött onnan. A rendőrség faggatni kezdte a leányt, aki végül bevallotta, hogy csupán kitalálta ezt a mesét, mert férfiismerősével volt két napig weekendezni.

Schatzmann Jónás ma jelentkezett a postán

A súlyosan idegbeteg postai főpénztáros öntudatlan állapotban róttá a külvárosi utcákat. — Két hónapi szabadságra megy, majd más beosztást fog kapni. — Schatzmann Herman lefizette a 110 ezer lej hiányt. — A postaigazgatóság megindította a fegyelmi vizsgálatot.

(Arad, augusztus 8.) Általános és mély részvételt keltett Aradon Schatzmann Jónás aradi postafőtisztviselő tragédiája, amelyről részletesen beszámolt az Aradi Közlöny. Mint jelentettük, Schatzmann rejtélyes körülmények között eltűnt és a postánál megejtett rovancsolás száztízezer lej hiányt állapított meg. A postafőnökség már az első percben tisztában volt azzal, hogy a megrovancsolt idegzetű ember téves számolásnak áldozata és nem követhetett el semmiféle bünyös manipulációt. A főtitviselő eltűnése valóságosan megrendítette családját, de tegnap a késő esti órákban váratlanul megnyugtató fordulat történt.

Este tíz óra tájban egyik aradi postafőtisztviselő a Strada Doamna Balasa (Demeter-uccán) sétált és a legnagyobb meglepetésére találkozott Schatzmann Jónással, aki meggörnyedten, lehajtott fejjel ment az út közepén. A teljesen megtört embert a tisztviselő lakására kísérte, ott nyomban ágyba fektették. Schatzmann ma délelőtt felment a főpostára és jelentkezett Bulzan Avram főnöknel. Elmondotta, hogy napokkal ezelőtt rájött, hogy a pénztárban hiány mutatkozik. Százszor és százszor számolt, kutatott, de nem tudott a hiány okára ráakadni. A különben is nagyon igénybevetett idegeit ez teljesen megtörte és szinte öntudatlan volt az utóbbi napokban.

Tegnap elment hazulról és valósággal ájult állapotban róttá a külvárosi utcákat. Alig volt öntudatánál és amikor magára eszmélt, borzalmasnak találta azt, hogy a hiány miatt őt fogják meggyanusítani.

A temesvári postaigazgatóság megbízottja nyomban megszüntette a vizsgálatot és felkérte Schatzmann Jónást, hogy

adjon be kérvényt a vezérigazgatósághoz, amelyben két hónapi szabadságot kér.

Schatzmann megvizsgálta dr. Róth Marcell egyetemi magántanár és dr. Herschi Andor ideggyógyorvos, akik megállapították, hogy idegei rendkívül súlyosan meg vannak támadva. A főtitviselőt szabadságának lejártja után más beosztásba helyezik, mert a főpénztár kezelése annyira nehéz munka, hogy teljesen ép, egészséges idegeket igényel. Ma Aradra érkezett Schatzmann Hermann vulkáni nagykereskedő, aki testvéröccse Schatzmann Jónásnak és

felment a postafőnökséghez, ahol lefizette a száztízezer lej hiányt.

A postafőnökség még valószínűnek tartja, hogy a hiány elszámolási differenciából történhetett és a pénz megkerült. A Schatzmann Hermann által lefizetett száztízezer lejt letétbe helyezték és ha a hiány megérül, nyomban visszautalják részére.

Mulatság.

— Az idény legpazarabb programu mulatsága az aradi nyomdászok augusztus 11-iki kerti ünnepélye lesz. A Gutenberg Dalkör és az Astragyár zenekara felváltva hangversenyek, Kugliverseny négy díjjal, szerencsekerék, tombola értékes tárgyalakkal, minden szám nyer, világposta stb. szórakoztatják a megjelenteket. Este 9 órai kezdettel hangversennyel egybekötött tánc lesz, melyen az Astragyár jazzbandje szolgáltatja a zenét.

Augusztus 1-én

új előfizetést nyitottunk

az „Aradi Közlöny“-re

Kérjük azokat az előfizetőket, akiknek előfizetése lejárt, vagy hátralékban vannak, hogy sürgősen ujjtsák meg előfizetésüket, illetve egyenlítsék ki tartozásukat, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

APOLLO

MARY
AZ EZRED
LEANYA

gyönyörű kiállítású spanyol katonai történet.

Főszerepben:
BETTY BALFOUR

MA,
PÉNTEKEN
5, 7 és 10-kor

OLCSÓ
10, 15, 20 és 25
lejes helyárrakkal.

URANIA

KETTŐS MŰSOR
1. EGY APÁCA
VALLOMÁSA

Főszerepben: HANS STOWE.

2. MONTMARTRE....
ÉJFELKOR....

Főszerepben: NICOLAO RIMSKY.

H I R E K.

— Emaradt az Interimár-bizottság ülése. Ma délután öt órára összehívták Aradváros Interimár bizottságát, azonban a tagok távolléte miatt az ülés elmaradt. Lulai Cornél dr. elnök intézkedésére a bizottsági ülést hétfőre hívták egybe.

— Betiltották a bécsi Heimwehr gyűlését. Bécsből jelentik: Ma este a Heimwehr vezetősége tömeggyűlést hívott össze a hősök terén. A rendőrfőnökség a felvonulást megtiltotta. A Heimwehr a gyűlést azonban mégis meg akarja tartani.

— Csöndben telt el Radics halálának évfordulója. Belgrádból jelentik: Radics István halálának évfordulója nagy csendben telt el. A belgrádi katolikus székesegyházban istentiszteletet tartottak Radics lelkiüdvéért.

— Óriási jégvihar Botosaniban. Bucurestiből jelentik: Botosaniban és környékén tegnap éjjel óriási vihar és felhőszakadás pusztított. A legtöbb ház víz alatt áll és az utcákon csak csolnakokkal lehet közlekedni. A jég a város csaknem minden ablakát bezúzta és általában nagy károkat okozott a vetésekben is.

— Éhségstrájkba kezdtek a temesvári kommunisták. Temesvárról jelentik: Az Aradi Közlöny tegnap megírta, hogy az augusztus elsején tervezett kommunista tüntetéssel kapcsolatosan a temesvári törvényszék államellenes izgatás miatt Gruia Demetert, a temesvári egységes szakszervezetek titkárát és Grün Miklós prágai műegyetemi hallgatót hat havi, illetve két évi börtönbüntetésre ítélte. Gruia már a főtárgyalás során bejelentette, hogy yhat napja éhségstrájkot folytat. Amikor Grün Miklóst és Gruia-t a tárgyalás után visszakísérték a fogházba és Grünnek az ebédet hozták, ez kijelentette, hogy a súlyos ítélet miatt csatlakozik Gruiahoz és éhségstrájkot kezd. Így tegnap óta úgy Gruia, mind Grün folytatják az éhségstrájkot.

— EGY SZOVJET-REPÜLŐGÉP UTBAN VAN AMERIKA FELÉ. Moszkvából jelentik: Csütörtökön egy szovjetrepülőgép, Cseszkov és Potov pilótákkal utnakindult Amerika felé. Az utirány Kamcsatka—Japán szigetek—San-Francisco—Newyork.

— Ford Lengyelországban akar autógyárat létesíteni. Varsóból jelentik: Ford amerikai autókirály tárgyalásokat folytat a lengyel hatóságokkal egy Varsóban felállítandó és napi száz autót előállító gyár építésére vonatkozólag.

— A szovjet szigorúan bünteti a gabonaejtőket. Londonból jelentik: A szovjetkormány felhatalmazta a hatóságokat arra, hogy a rejtett gabonakészleteket fektassák a rejtőket súlyos pénzbüntetéssel sújtásuk. Eddig 75 százalékban a szegény parasztokat sújtották ezekkel a büntetésekkel.

— Amerikában enyhítették a szesztilalmat. Newyorkból jelentik: A kormány rendeletet adott ki, amely szerint a prohibíciós rendőrségnek nem szabad megakadályozni azt, hogy az amerikai állampolgárok, a saját lakásukon, a saját haznállatukra sör, bort, vagy al-mabort készítsenek.

Ruttkay & Botye

— Nagyszabású csempészt fedeztek fel Constantában. Constantából jelentik: A mai napon a kikötőbe befutó „Dacia” hajón nagyszabású csempészetet fedeztek fel. A vámvizsgálatok alkalmával egy kabinban s a III. osztályú étterem büfféjében külföldi selymet, szövetet, cigarettát, gyufát és játékkártyát találtak. A csempészzel a hajó egyik pincéret és három tengerészt gyanúsítottak, akiket letartóztattak és az árukkal együtt a vámhivatali rendőrségnél előállították őket. Az ügyben a vizsgálat folyik.

Ninesen annál poloska,
Kinél LOVAS kirtja:
Arad, Sírada Oltuz (Més-ucca 111.

— Külföldön tanuló egyetemi hallgatók értekezlete katonai ügyük érdekében. Felkéretnek a külföldön tanuló egyetemi hallgatók, hogy ma, péntek délután 3 órakor a zsidóiskolában levő megbeszélésre megjelenni sziveskedjenek. A megbeszélés tárgya: a katonai tanulmányi felmentés érdekében teendő kollektív lépés.

Szombaton döntenek az alkormányzói állás betöltéséről.

Lázár Agoston dr. semmit sem tud a vele kapcsolatos kombinációról. — „Aradon akarok maradni,” mondja az alispán.

(Arad, augusztus 8.) Nagy feltűnést keltett megveszerte az Aradi Közlöny cikke, amelyben beszámolt arról, hogy kormánykörökben komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy a bánáti alkormányzói állásba dr. Lázár Agoston alispánt nevezzék ki. Ma hazaérkezett Boksánbányáról az alispán, akihez kérdést intéztünk az ügyben. Az alispán a következőket jelentette ki:

— Arról, hogy ki akarnak nevezni bánáti alkormányzónak, semmit sem tudok. Hangsúlyozni kívánom mindepesetre, hogy jelenlegi állásomban Aradon akarok maradni.

— Pribicevics állapota súlyosra fordult. Belgrádból jelentik: A súlyosan beteg Pribicevics Szvetozár állapota aggasztóra fordult, mert vakbéllobja akuttá vált és genyesedésbe ment át. A kezelőorvosok félnek, hogy a genyesedés a vesére is átterjed. Zágrádból egy sebésztanár ment repülőgépen Pribicevicshez, hogy megoperálja.

— A városi személyautók használatát szigorúan ellenőrzik. Lulai Cornél dr. interimár-bizottsági elnök ma érdekes rendeletet adott ki a városi autók használatára vonatkozólag. A rendelet szerint a város nagy Austro-Daimler gyártmányú személykocsijára rá kell festetni a város színeit s ezt a kocsit csak a polgármester, vagy helyettese használhatja. A kis autót a gépjárműkapiák, hogy hivatalos ügyben használják. A gázgyár portásának ezentúl kötelessége feljegyezni, melyik autó mikor távozott a garázból, ki ült rajta s mikor érkezett vissza a kocsit. Ezt a jelentést napon-ta köteles betérjeszteni a polgármesteri hivatalnak. Magánautókat még a szolgálat érdekében sem lehet a városi közegeknek felhasználni.

— Az ujmikelakai róm. kath. templom felszentelése. E hó 18-án fogják az ujmikelakai kistemplomot felszentelni. A felszentelési ünnepségek programja: 1. reggel 9 órakor harang- és templom szentelés misével és szentbeszédekkel egybekötve. 2. Reggeli. 3. Diszkozygyülés. 4. 1 órakor ebéd, melyre előjegyzéseket Pálmai János bizottsági tag fogad el. 5. 3 órakor litánia. 6. Este 9 órakor táncmulatság a Szilágyi-vendéglőben. A rendezőség ez uton is kéri az ünnepségeken a közönség minél nagyobb számu részvételét.

Ruttkay & Botye

— A krematóriumban csak „igazolt” halottakat égetnek el. Ma rendelet érkezett az aradvárosi főorvosi hivatalhoz. A rendelet kimondja, hogy a bucaresti-i krematóriumba a jövőben csak akkor lehet holttesteket küldeni elégetés végett, ha két orvos bizonyítja írásban a halál körülményeit. A rendelet kiadásáról annakidején megemlékezett az Aradi Közlöny és megírtuk, hogy az a krematórium körül kitört botrányra vezethető vissza. Mint ismeretes, a bucaresti-i lapok azzal vádolták meg az ottani rendőrséget, hogy agyonverték egy asszonyt vallatás közben és az ügy el-tussolása érdekében beküldték a holttestet a krematóriumba elégetés végett.

Tel. 70 Erzsébet slágermozgó Tel. 70

Premier! Ma d. u. 5, 7 és 10-kor Premier!

Harry Liedtke

legnagyobb sláger

„A női szivek fényképésze”.

10, 15, 20 és 25 lejes helyárrakkal.

— Egy cseh katonai repülőgép lezuhant Pöstyén mellett. Prágából jelentik: Ma délelőtt 10 órakor repülőszerecséltenség történt Pöstyéntől 12 kilométernyire. Brunóc község mellett. Itt gyakorlatozott a cseliszlovák légiflotta. A gyakorlat közben a harmadik számú ezred egyik gépe, amelyen Urbán Károly főhadnagy és Nyemec Sztaniszló pilóta ült, lezuhant. A gép darabokra tört és a rajta ülőket súlyos sérülésekkel szállították a pöstyéni kórházba.

Ennyit mondott csupán az alispán, akinek a nyilatkozatához az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítója a következőket jelenté pótlólag:

Kormánykörökben komolyan foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Lázár Agoston dr. alispánt, az aradi jegyzői iskola igazgatóját nevezzék ki bánáti alkormányzónak. Ebben az ügyben vele még nem léptek érintkezésbe, azonban megbeszélés történt erre vonatkozólag több aradi parlamentárral. A bánáti alkormányzói állás betöltése ügyében szombaton történik döntés, miután ekkor foglalkozik a minisztérium ezzel a kérdéssel.

— Végzetes harc a robogó autóban. Prágából jelentik: A Koblenz mellett egy autótaxi az árokba fordult. Klemt Vilmos sofőr szörnyethalt, Misers Ferenc pincér és Hartig József nevű társa halálosan megsebesült. A rendőrorvos Klemt fején két halálos lötsébet talált. Misers a kórházban meghalt. Hartig azt vallotta a rendőrségnek, hogy Misers agyon akarta löni a sofőrt, hogy a taxit el-rabolja tőle, de nem tudta a kormányt el-kapni és ezért fordult az autótaxi az árokba.

— Juliusban kedvező volt Arad egészségügyi helyzete. Ma elkészítette a városi főorvosi hivatal Aradváros mult havi egészségügyi statisztikáját, amely olyan kedvező, hogy évek óta nem volt hasonló. Julius hónapban ugyanis 115-en születtek, míg 38-an haltak meg. A csecsemőhalandóság is minimális volt, ami főleg a tuberkulózis-védőoltásoknak köszönhető. A mult hónapban a járványok is csak csekély mértékben pusztítottak, úgyhogy mindössze 5 sarlach, 1 tifusz és 2 gyermekparalízis eset volt.

— Orvosok és gyógyszerészek katonai vizsgálata. Az egészségügyminisztériumból ma rendelet érkezett az aradi főorvosi hivatalhoz az orvosok, gyógyszerészek katonai szolgálata ügyében. A rendelet közli, hogy az orvosok és gyógyszerészek még mindig nem tettek eleget az 1924-ben kiadott rendeleteknek, amely a katonai rangjuk elismerésére vonatkozik. Legvégső terminusként a minisztérium most augusztus 31-ikét állapította meg és ezen határidő alatt 65 évig minden orvosnak és gyógyszerésznek jelentkeznie kell. A jelentkezések az aradi hadkiegészítő parancsnokságnál vagy a városi főorvosi hivatalban eszközölhetők.

— Járványos betegségek Budapesten. Budapestről jelentik: A dinnyeszezonnal a járványos betegségek is felléptek. Budapesten 44 vérhas, 42 hastífusz, 114 kanyaró, 101 difteritisz és 4 gyermekparalízis fordult elő.

Ruttkay & Botye

— Vasárnap nyílik meg Budapesten a nemzetközi diákkongresszus. Budapestről jelentik: A nemzetközi diákkonferencia vasárnap délelőtt nyílik meg a hivatalosan kiküldött diákszövetségek jelenlétében. A külföldi diákevezérek két napja üléseznek a műgyetemén, az ugynevezett végrehajtó bizottság keretében, amely a konferencia hivatalos ülésének menetét és tárgysorozatát állapítja meg.

Marosparti mozgó.

Ma este 1/10-kor utoljára

Jackie Coogan és Lars Hanson-al

„Veszélyben a tengerész”

Olecsó helyárrak.

ORIKÁN SZOMBATTOL AZ APOLLOBAN

A szezon legnagyobb oroszárgyu. címje
orosz főszereplőjével.

EMDEN SZOMBATTOL AZ URANIABAN

A világhírű német ostat hajó története.
Főszerepben: A hajó tisztikara és legénysége.

Sorozatos balesetek a nemzetközi repülőversenyen.

Több repülőgép kényszerleszállást végzett. — A pilóták megsérültek. Három versenyző megérkezett Belgrádba.

Párisból jelentik: A nemzetközi repülőverseny hat résztvevője megérkezett Saint Rafaelbe, ahonnan ma reggel hét órakor indult tovább Turin felé.

Marseilleből jelentik: A repülőverseny egyik résztvevője: Viček cseh repülő motorhíba miatt kényszerleszállást végzett. A gép tönkrement, az utasok könnyebb sérülést szenvedtek. A C. 3 német repülőgép, amelyet Kirsch pilóta vezetett, Berre környékén végzett kényszerleszállást. A pilóta sértetlen maradt, míg az utas könnyebben megsebesült.

Marseilleből jelentik: Ma reggel nyolc repülőgép indult Marseilleből Saint Rafael felé. Egy német repülőgép, amelyet Hagenmayer pilóta vezetett, Berre mellett kényszerleszállást végzett. Flek Ferenc osztrák

versenyző motorhíba miatt Morigne mellett leszállt. A gép elpusztult.

Belgrádból jelentik: A zágrábi jelentések szerint ma megérkezett az első versenyző a zágrábi repülőterre. A megérkezett versenyző Broag angol pilóta, aki Veodon szerelő kíséretében a H. 5 jelzésű gépen ma délután 1 óra 49 perckor leszállt az itteni repülőtéren.

Késő éjjel érkezett belgrádi jelentések szerint, este 17 óra 31 perckor leszállt a belgrádi repülőtéren Corberry pilóta, a nemzetközi verseny résztvevője. 18 óra 29 perckor Delmonta olasz pilóta érkezett meg és 18 óra 32 perckor Marotky angol pilóta érkezett Belgrádba.

Magyarak pénzhamisító bandáját leplezték le Belgrádban

Ezerdínáros bankjegyeket hamisítottak. — Mintegy 620 millió dinár hamis pénzt hoztak forgalomba a nagylábon élő szélhámosok. — A hamisítókat letartóztatták, a nyomdát lefoglalták.

Belgrádból jelentik: Szenzációs hamisítást üzemeltetett leplezett le a belgrádi rendőrség. Az ottani hatóságokhoz már napokkal ezelőtt feljelentések érkeztek, amelyek szerint nagymennyiségű hamis bankjegyet hoztak az ország területén forgalomba. A rendőrség teljesen titokban lefolytatta a nyomozást, amelynek során három Belgrádban tartózkodó magyar állampolgárra terelődött a gyanu.

A három magyar előkelő belgrádi hotelben lakott, nagylábon élt és szinte fantasztikus összegeket költött el.

Végre annyira összegyűltek a terhelő adatok, hogy lehetővé vált a három magyar, névszerint Hoffmann Béla, Kut Mihály és Wallner Ernő budapesti lakosok letartóztatása. Nyomban megkezdtek a kihallgatásukat, a melynek folyamán kiderült, hogy

a három magyar számos jugoszláv állampolgár segítségével hamis ezerdínáros bankjegyeket hozott forgalomba.

A hamis bankjegyeket Budapesten nyomták, ahol külön erre a célra berendezett nyomdai

üzemmel bírtak. A rendőrség megállapításai szerint a szélhámosok

A kihallgatás után a rendőrség nyomban értesítette a budapesti főkapitányságot, ahonnan detektívek szálltak ki a jelzett helyre és meg is találták a nyomdai üzemet. A gépeket lefoglalták. Belgrádban számos embert tartóztatott le a rendőrség, miután segédkezett nyújtottak a hamis pénzek forgalomba hozatalához.

körülbelül 620 millió dinár értékű hamis ezerdínáros hoztak forgalomba Jugoszlávia területén.

Késő este érkezett belgrádi jelentések szerint, a rendőrség letartóztatta Molnár Jenőt, Kovács Istvánt és Weinberger Pált, akik szintén részt vettek az ezerdínárosok hamisításában és terjesztésében. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a hamis pénz egy részét Budapesten készítették, a másik része pedig Belgrádban készült. A belgrádi lapok jelentése szerint, a nagyszabású pénzhamisítási ügyben a budapesti rendőrség is megindította a nyomozást, hogy kézrekerítse a hamisító banda büntetését.

Terhelő vallomások Tuka ellen.

A szlovenszkói Magyar Pártot azzal vádolták, ügyminiszter nevét is belekeverték az ügybe.

Prágából jelentik: A Tuka-per ma tárgyalásán a bíróság kihallgatta Thomanek Flórist, aki kijelentette, hogy nem tud arról, miszerint Tuka államellenes magatartást tanúsított volna. Megcáfolta Belánszky állításait. Amikor az elnök a tanut régebbi, terhelően hangzó vallomására emlékeztette.

Thomanek kijelentette, hogy azt a vallomását Milanka ösztönzésére tette, aki azzal fenyegette meg, hogy meggyilkolják a baba, ha nem úgy vall, mint ahogyan előírták neki.

Az elnök ekkor szembesítte a tanut Belánszkyval, aki megmarad azon állítása mellett, hogy

a szlovenszkói Magyar Párt pénzelte Tukát.

Egyikben Tuka újabb pénzüsszeget kért egyik megbízottja útján a párttól, ahonnan azt a választ kapta, hogy

az ügyet előzőleg meg kell beszélni Walkó magyar külügyminiszterrel.

Budapestről jelentik: Illetékes helyen megcáfolják azt a Tuka-per folyamán elhangzott kijelentést, mintha Walkó magyar külügyminiszter összeköttetésben állott volna a szlovenszkói Magyar Párttal, pénzt adott volna a pártnak bármilyen célra, vagy

hogy pénzelte Tukát. — Walkó magyar külügyminiszter hivatalos körök.

Tuka-párt bármelyik tagjával érintkezést tartott volna fenn.

A Tuka-per delutáni tárgyalásán Briska Pál tanárt, a csehszlovák nemzeti párt tagját hallgatták ki. Kijelentette, hogy nem vett részt a Tuka által megindított akcióban. De azt igazolja, hogy amikor Tuka Párisból visszajött, azt mondotta, hogy Párisban nem ismerik a tótoki helyzetét ezért nem is támogatják forradalmi törekvéseit. Pénzt adott neki, hogy három felvidéki tót mezővet forradalmasítson. Ezután Tuka mondott hosszabb beszédet, amelyben megcáfolja a tanu állításait. A tanut nem eskették meg. A tárgyalást holnap folytatják.

Három magyar turista lezuhant a Jungfrauról.

Expedíció indult a 300 méter mélységben levő holttestek felhozatalára.

Bernből jelentik: Borzalmas turistarencsétlenség történt a Rockthalnál, ahol három magyar turista lezuhant a Jungfrauról és a Rockthalban lelte halálát. A magyar turisták felkutatására ma reggel három órakor expedíció indult. Az expedíció tagjai félben érkeztek vissza és jelentették, hogy a holttesteket 300 méter mélységben felfedezték. Most nagyobb expedíció indult a holttestek felhozatalára.

— Agyonverte az apját egy doronggal. Egerből jelentik: Eger városában György öreg gazdálkodó brutálisan bánt feleségével. Az öregasszonyt állandóan ütötte. Legutóbb fia, Vig Sándor jelenlétében megakarta ütni az asszonyt, amit a fia megakadályozott. Az apa erre a fiára támadt és a megijert embert is meg akarta verni. Vig György, aki a falu legerősebb legénye volt, védekezésül felkapott egy akácdorongot és úgy dobogította apját, hogy szétloccsantotta az öregember koponyáját. A fiu ezután önként jelentkezett a rendőrségen.

— Meglopta a nagybátyját. Talca Teodor almasi napszámos állott ma az aradi törvényszék Costa-Ciorapciu büntetőtanácsa előtt. Talca május havában négy alkalommal is meglopta nagybátyját, Toma Mihail almasi gazdálkodót, akinek bemászott lakására az ablakon és egyszer 1800, másodsor pedig 1400 lejt lopott el. Néhány nap múlva Toma zsebéből 500 lejt, majd később 8500 lejt lopott ki. A törvényszék három havi fogházra ítélte a tolvaj napszámost.

— Három új hidat építenek a Körösön. A megyei Interimár-bizottság mai ülésén elhatározta, hogy Arad megyében három új hidat építtet. Mindhárom hidat a Körösön állítják fel. Harkály községnél beton-, míg Székudvar és Talpas községek-nél fahidat állítanak fel.

— A karlsbadi sakkverseny állása. Karlsbadból jelentik: A nemzetközi sakkverseny állása a hetedik forduló után a következő: Spielmann 6 és fél, Euvé és Rubinstein 5, Capablanca és Widmar 4 és fél, Niemzovics, Mattison, Canal 4, Bogoljubov, Grünfeld, Johner, Becker 3 és fél, Saemisch 3, Tartakover, Hillgh, Yates 3, Maróczy, Marshal, Treybal 2 és fél, Colle, Thomas 2 és Mencsik kisasszony 1.

— Férfi és női testrészeket halásztak ki a Dunából. Budapestről jelentik: Kisoroszi közelében a Dunából egy férfi s egy női fejet, valamint férfi és női végtagokat halásztak ki. Bizonyos, hogy gyilkosság történt. A hatóságok megindították a nyomozást az áldozatok kilétének megállapítására.

— Megfulladt almaevés közben egy budapesti diák. Budapestről jelentik: Csarpat Károly egyetemi hallgató a Murányi-ucca 11. számú házban levő lakásán ma délután almát evett és egy almadarab a torkán akadt. Telefonáltak a mentőkért, de mire megérkeztek, a szerencsétlen fiatalember megfulladt.

— Az erdélyi papirkereskedők közgyűlése. Kolozsvárról jelentik: Folyó évi augusztus 11-én délután 10 órakor tartja az itteni Kereskedelmi és Iparkamara termében az Erdélyi s Bánáti könyv-, zenemű-, papir- és írószerekkereskedők egyesülete az alakuló közgyűlést. A közgyűlésen fogják az egyesület alapszabályait megszavazni, valamint az első vezetőséget és választmányt megalakítani.

— Bájítással megmérgezte a kedvesét. Szegedről jelentik: Középkori boszorkánytörténet került ma a bíróság elé. Nagy Bálint 22 éves gazdalgény napokban megbetegedett és kiderült, hogy egy szentesi lány bájítással itatta meg. A legény jelenleg súlyos állapotban a kórházban fekszik, a lány, akit a rendőrség letartóztatott, bevallotta, hogy a bájítást egy Kovács Antalné nevű javasasszonytól kapta.

Gajda tábornok leleplezi a titokzatos Semjonovot.

Az orosz forradalmak rablólovagja háremet tartott és gondolkozás nélkül végeztette ki egy svéd vöröskeresztes misszió valamennyi tagját.

Az orosz—kinai konfliktusból kifolyólag sokat beszélnek egy Semjonov nevű kozák hegyről. Egyes verziók szerint 60.000 főből álló „fehér” gárdával rendelkezik, amely Oroszország támadására kész megszállni Kelet-Szibériát.

Semjonov kozák hetman személyéről Európában senki sem tudna többet mondani, mint az Oroszországból visszaérkezett csehszlovák légió tagjai, akik egész Vladivosztokig megjárták Szibériát és innen érkeztek kerülő utakon haza. A légiók történetében Semjonov fontos szerepet játszott. Gajda tábornok, a légiók volt főparancsnoka, aki — mint ismeretes — közkatonaiból lett tábornok, többször érintkezett személyesen a titokzatos hetmannal, akiről most érdekes nyilatkozatot adott a Vossische Zeitung tudósítójának.

— Semjonovot — kezdte Gajda — Kerecski küldte Szibériába, a transzbajkái kozákok megnyugtására, akik lázongani kezdtek. Ott „dolgozott” egészen a vörös forradalomig, majd „önállósította magát”. Székhelye először Harbinban, majd Csitiben volt. Mindkét város fontos vasúti gócpont. Maga köré csoportosította a kozákok és tunguzok seregét. Ezek a legnagyobb rablók voltak, akiket életben valaha ismertem. Semjonov magát és seregét Japán rendelkezésére bocsátotta, a mely pénzzel és hadiszerekkel segítette.

— Érdekes, szép férfi, de közönséges jellem volt. Ereiben mongol vér folyik és hatalmában van a tipikus keleti diplomáciai ügyességnek. A konjunkturát elsőrangúan kihasználta, úgy, hogy vagyonát tízmillió aranyrubelra becsülöm. Embereivel szemben elsőrangúan bánt és a rablókirándulásokból visszatérve, igazságosan megosztzkodott velük a zsákmányon. Egy ideig a Bajkál-tó és Vladivosztok között elterülő vidéken uralkodott. Minden vasúti szállítmányból, amely részünkre vagy Kolcsak serege részére érkezett, azt és annyit vett el, amennyit akart. Én többször küldtem ellene csapatokat, mert elrabolta teaszállítmányaimat. Eredményt azonban nem értem el, mert mindig a japánok által megszállt területre húzódtak vissza, hol a japánok védelmezték. Kolcsaknak is igen nagy károkat okozott. Különben kegyetlen és vérengző természet volt Semjonov.

— Rengeteg gyilkosságot követett el, többek között egy svéd vöröskeresztes misszió összes tagját kivégeztette. Nagy ellensége volt a zsidóknak. Semmiféle gyilkosságtól sem riadt vissza, ha gazdag zsákmányra akadt. Legdusabb zsákmánya a Kolcsak-féle aranyszállítmány lefogalása volt. Ezt Kolcsak az Amerikából érkezett hadianyag kifizetésére küldte. A pénzt Semjonov egyszerűen megtartotta magának.

— Egyik cinkosa gróf Ungern-Sternberg, kit állítólag a mongolok, de szerintem előbb saját katonái lőtték agyon. Még Semjonovnál is vérengzőbb katonatiszt volt. Mikor a vörösök levették Kolcsak seregét, Semjonov Japánba költözött, illetve szökött, ahol kincseit elrejtette. Körülötte egész hárem volt. Semjonov nem igazi katona és nem hiszem, hogy háboru esetén dicsőséges haditetteket vinne véghez.

Ezeket mesélte Gajda az újságíróknak, aki a továbbiakban a következőket írja:

— Semjonov portréja nem volna teljes, ha a szibériai véres napok egy másik szemtanújának megfigyeléseit nem írjuk ide. Rövid idővel ezelőtt jelent meg cseh nyelven „Maurice Janin” francia tábornok könyve: „Részvételem a csehszlovák felszabadító harcokban”. Ez a könyv annak a francia tábornoknak a műve, aki a szibériai szövetséges csapatok főparancsnoka volt. A könyv igen érdekes és izgalmas. A műből kifolyólag Janin ellen néhány rágalmazási pert is tárgyalt a bíróság, mert legkevésbé sem szepített a valóban megtörtént dolgokon. Janin francia vezérkari tiszt volt, aki még a világháború előtt is tagja volt az oroszországi francia katonai misszióknak. Ebből kifolyólag jó ismerőse volt a cárnak. Maszaryk és Benes kívánságára és a francia nagyvezérkar parancsára 1918-ban átvette a szövetséges csapatok főparancsnokságát, amelynek legna-

gyobb részét a csehszlovák légió alkotta. Janin tábornok sok esetben érintkezett Semjonovval és nyíltan Japán-védencnek nevezte.

1918 november 20-án kelt naplójában megemlékezik Semjonov látogatásáról: „Semjonov fess, fiatalember, 22—23 éves lehet, igen harcias kinézésű. Elmondta, hogy az „ő” tartományában nincsen bolsevik.

— Elfogtam, lezárattam őket — mesélte — és másnapra rendeltem el a kivégzést, de valami amerikaiánál dolgozó zsidó nagy lármát csapott. Én azt nem engedtem és azt cselekedtem, amit ön is meg tett volna helyemben: még aznap kivégeztetem őket. Ugyanaz történt velük, mint a svéd vöröskeresztes misszió

Visszaéléseket fedeztek fel a kisjenői adóhivatalnál.

Az aradi pénzügyigazgatóság szigorú vizsgálatot indított. — Néhány nap múlva befejeződik a rovincsolás, amely tisztázni fogja, mi történt a kisjenői adóhivatalban.

(Arad, augusztus 8.) Néhány nappal ezelőtt a kisjenői adóhivatalnál — mint tudósítónk jelenti — nagyobb arányú visszaélést fedeztek fel. A hivatalos vizsgálat során több szabálytalanságot és hiányt fedeztek fel, amiről azonnal jelentést tettek az aradi pénzügyigazgatóságon, ahol bevezették a vizsgálatot. Napok óta tart már a rovincsolás a kisjenői adóhivatalnál, amelynek eredményeként máris több szabálytalanságot találtak a pénzkezelésnél.

Az Aradi Közlöny munkatársa érdeklődött az aradi pénzügyigazgatóságon a

tagjaival, akiket ugyancsak kivégeztetem. Ezek közönséges német kémek voltak, tubusokat találtam náluk, melyekben különféle ragályos betegségek baktériumai voltak. (Janin itt megjegyzi, hogy ezek szérumok voltak különféle betegségek ellen.)

Janin naplójában a továbbiak során így ír: Kolcsak leveretése után Semjonov is szökésre készült. A hetman „méltóságok” biztonságba helyezték zsákmányukat. Masa, Semjonov favorit-háremhölgye 44 pud aranyat vitt magával, de a kínai határon a határőrök elkoぼzták, mint rablott holmit. Semjonov ezredparancsnoka is nagymennyiségű aranyat vett magához. Egy másik „méltóság” nyolc vagon értékes lopott szőrmét vitt magával. Afanasjev tábornok, Semjonov vezérkari főnöke nov favorit háremhölgye 44 pud aranyat vitt el, amelyet a hivatalnokok fizetésére küldtek. Sőt a mikádó által Kolcsak tisztjei részére küldött pénz is ellopták. (k. i.)

kisjenői adóhivatalnál történt visszaélések felelős és hivatalos értesítéseink szerint Neagota főellenőr és még három ellenőr tartózkodik Kisjenőn, kik a vizsgálatot lefolytatják. A rovincsolással néhány napon belül kész lesznek és csak akkor lesz hivatalosan megállapítható, hogy tulajdonképpen mi is történt a kisjenői adóhivatalnál. Miután a vizsgálat még folyamatban van, természetesen eddig még nem történt semmiféle büntető feljelentés, annyit azonban máris sikerült megtudnunk, hogy a kisjenői perceptort a vizsgálat befejezése után fel fogják váltani.

A Kornis-cég egyik rablója az aradi ügyészségen.

Ma éjjel Curtici-on átvették a magyar hatóságoktól a megbilincselte gonosztevőt. — Hét évig magyar börtönben ült, most tizenkét esztendei romániai kényszermunka vár Tálai Györgyre. — A rabló ideges.

(Arad, augusztus 8.) Az Aradi Közlöny jelentette egyedül néhány nappal ezelőtt, hogy Tálai Györgyöt, aki nyolc évvel ezelőtt résztfelel az aradi Kornis-cég kirablása. Délután 6 gvar hatóságok kiadják Romániának. Az átadás a hivatalos formalitások betartása mellett az éjszaka történt meg a curtici-i határon és a veszedelmes betörő most már az aradi ügyészségi fogház foglya.

Országszerte nagy feltűnést keltett 1921. telén az aradi Kornis-cég kiablása. Délután hat óra tájban hat felfegyverkezett rabló rontott be a vállalat irodájába és a tisztviselőket foglyokkal terrorizálva, kifosztották a kasszát, ahonnan több mint hatszázezer lejt zsákmányoltak és azután eltűntek. Az amerikai stílusú kasszarablás annak idején érthető feltűnést keltett és a hatóságok mindent elkövettek, hogy kézrekerítsék az elszánt banditákat. Javában folyt a nyomozás, amikor ugyanaz a társaság megjelent a pankotai Nádasdy-kastélyban és onnan is nagyértékű készpénzt és ékszert raboltak. Az ország valamennyi rendőrhatalósága kereste az elszánt banditákat, kik még ezenkívül is több nagyszabású bűncselekményt követek el, míg mintegy három hónap múlva sikerült őket ártalmatlanná tenni.

Az aradi törvényszék ítélkezett felettük és a többek között Tálai Györgyöt tizenkét esztendei kényszermunkára ítélte. Az ítélet jogerőre való emelkedése után Nagyenyedre akarták őket szállítani,

a páncélvaggon azonban tévedésből Bucurestibe vitték, ahol az állomáson sikerült nekik megszökniük.

Közülik az egyiket, Bognár Lajost más bűncselekmények miatt Csehszlovákiában elfogták és a pozsonyi törvényszék kötél általi halálra ítélte, Tálai Györgyöt és Menyhárt Gyulát pedig Budapesten tartóztatták le és a budapesti büntető törvényszék hét évi fegyházra ítélte. A hét esztendei fogság kitöltése után azonban Tálait nem helyezték szabadlábra, mert ellene ítélet van Romániában is és a román hatóságok kiadatását kérték. A budapesti hatóságok eleget tettek a kiadatási kérelemnek

és erős rendőri fedezettel a román határra szállították a veszedelmes rablót. Az aradi rendőrség részéről Draganescu a vasúti rendőrség vezetője és Mihailovici Milos utaztak ki a határra, ahol tegnap este történt meg a hivatalos átadás. Az aradi rendőrtisztek átvették a veszedelmes rablót, levették lábáról és kezéről a bilincseket, azokat visszaadták a magyar rendőrtiszteknek és azután a magukkal hozott bilincsekkel megvasalva beszállították Tálait az aradi ügyészség fogházába. Tálai egykedvűen várakozott ma délelőtt a fogházirodában, hogy a szükséges formalitásokat elvégezzék. A hozzá intézett kérdésekre vonatottan válaszolt, majd néhány perc múlva ingerülten szólt az irodában szolgálatot teljesítő tisztviselőre:

— Hagyjanak már békét nekem ezekkel a kérdegetésekkel. Inkább vigyenek be a cellámba, mert fáradt vagyok és pihenni szeretnék.

Néhány perc múlva tényleg végeztek a formalitásokkal és a bilincsbevert kasszarablót lekiszérték a fogházba.

SPORT.

Kolozsvár férfipáros bajnokságát a Dörner—Balázs-pár nyerte.

Kolozsvárról jelentik: Ma egy hete kezdődött a KAC Kolozsvár bajnoki és nemzetközi tenniszversenye, azonban még mindig nem ért véget a verseny a kedvezőtlen időjárás miatt s csak egyetlen számot — a férfipárost Kolozsvár bajnokságáért — sikerült eddig befejezni, melynek eredménye: Bajnok: Dörner—Balázs. 2. Nedbalek—Sada. 3. Schäffer—Réthy és báró Vay—báró Liphay. A Nedbalek—Sada pár az elődöntőben 6:0, 6:3, 6:4 arányban győz a báró Vay—báró Liphay pár ellen. A döntőben a jobban összehozott és fejlettebb páros-taktikájú román-jugoszláv kombináció könnyen végez a két cseh játékosal,

Katasztrofális benzinrobbanás Bucurestiben.

A szobaleány benzinnel locsolta a fürdőkád oldalát az égő kályha mellett. — Az egész ház porráégett. — A háziur és feleségének megszenesedett holttestét találták a romok alatt.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap délután a bucuresti-i Str. Papadopol 81. számú házban. Scheibe magánzó utasítást adott szobaleányának a fürdőszoba kitisztítására. A szobaleány előbb tüzet rakott a kályhában és amikor a tűz javában égett, benzinnel locsolta le a fürdőkád oldalát. Még hozzá sem foghatott a kád kimosásához, amikor

a melegben fejlődött benzindzók a kályha tüztől felrobbantak és nemcsak a fürdőszobát, hanem a szomszédos konyhát is lángborították.

A szobaleány ruhája is meggyulladt és a szerencsétlen teremtés égő fáklvaként, sikoltozva

rohant az udvarra, ahol eszméletlenül esett össze.

Ezalatt az egész házban elterjedt a tűz és mire a tüzlők kivonultak, az egész épület egy lángtenger volt. A tüzlőség minden erőfeszítése hiábavaló volt, a ház porig leégett.

Amikor a romok eltakarításához hozzáfertek, megdöbbenve fedezték fel az öreg Scheibe és felesége megszenesedett holttestét.

A vizsgálat megállapítása szerint a szobaleány, aki súlyos sérülései következtében elvesztette eszméletét, nem tudott felvilágosítást adni arról, hogy gazdája és annak felesége a lakásban maradt, ezért a tüzlők még kísérletet sem tettek arra, hogy a házaspárt kimentse.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

A nemzetközi egységes aranyvaluta terve.

Elgondolás a nemzetközi Clearing Bankról. — A jegybankok szerint kívánatos volna az egységes valuta. Egy aradi szakértőnkintely nyilatkozata.

E napokban röviden megemlékeztünk már arról az érdekes tervről, amelynek mottója: Világ valutái egyesüljenek! Most módunkban van a nemzetközi, egységes aranyvalutáról szóló elgondolást részleteiben is közölni.

Az első tervet egy Párisban lakó bankember dolgozta ki, aki az angol Midland Bank igazgatója; a második tervet az argentiniai népszövetségi liga dolgozta ki. Mindkét terv végeredményben odafügg, hogy a nemzetközi Clearing Bank, amelyet Hágában fel akarnak állítani, egységes nemzetközi aranyvalutát bocsásson ki.

A tervezet körülbelül a következő alapelven épül fel: A nemzetközi Clearing Bank felhatalmazást kap arra nézve, hogy aranyvaluták beszoállítására ellenében nemzetközi pénzjegyeket bocsásson ki. A nemzetközi bank jegy fedezete mindig százszázalékos volna, mivel a bankjegyeket csak akkor szabad kibocsátani, ha aranydevizákkal teljesen ki van fizetve. A Nemzetközi Bank az egyes nemzeti Jegybankoknál fiókokat állítana fel, amelyek a maguk részéről mindig arról gondoskodnának, hogy az illető ország bankjegyeinek csak egy pontosan meghatározott hányada cserélhető be nemzetközi bankjegyekre.

A Jegybankok és a mobilbankok körében azt a nézetet vallják, hogy ez az egységes valuta a jövőre nézve minden bizonnyal igen kívánatos volna, azonban ma jelenleg mindössze elméleti megfontolásokról lehet szó, amelyeknek minden praktikus alapja hiányzik.

Felkerestünk egy előkelő aradi bank-korifeust, aki az egyelőre még fantasztikus tervről a következőket mondta:

— Egy nemzetközi, vagy csak páneurópai valuta bevezetésének a legfontosabb előfeltétele az európai pénzviszonyok teljes konszoli-

dálása, elsősorban pedig szükséges a diszkontótelek nivellálása. Ezek az előfeltételek azonban ma még egyáltalában nincsenek meg, úgy, hogy praktikus módon az egész ügyről nem is érdemes beszélni. Ha a tervet megvalósítják, akkor a megoldás az egész gazdasági életre a legnagyobb kihatással volna. Mert ezáltal, még a legszigorubb ellenőrzés dacára, a mellékvaluta egy fajtája keletkezne, amely adott körülmények között a nemzeti bankok munkáját erős mértékben megnehezítheti. A mobilbankok üzleti körében a devizaarbitrázs jóformán teljesen megszűnne. Ha a nemzetközi bankjegyből csak kis mennyiség kerülne piacra, akkor a bankjegyek felhalmozásának a veszélye volna meg, annak a nemzetgazdasági életnek az alapján, hogy a jó pénz kiszorítja a rossz pénzt, különösen azokban az országokban, amelyek valutája gyengébb. Ha pedig a forgalomba hozott nemzetközi bankjegyek mennyisége igen nagy, akkor az új nemzetközi pénz inflációsztikus jelleggel bírna és igen erős drágulás veszélyét idézné fel. Ilyen terv megvalósulása esetén a munkabérek és a termelési költségeknek a kérdése is erős befolyás alatt állna. Jelenleg az időpontot egyáltalában nem tartják alkamasnak arra, hogy ezt a tervet meg is valósítsák.

= ZÜRICHBEN NYITÁSKOR 3.08, ZÁRLATKOR 3.08.50 A LEJ.

= Bucuresti-i tőzsdézárlat. Devizák: Páris 6.59.75, Berlin 40.12, London 816 és hétnyolcad, Newyork 168.05, Milánó 8.80.50, Zürich 32.40.75, Prága 4.88.25, Bécs 23.73.50, Budapest 29.38. Valuták: Márka 40.10, sterling 814, francia frank 6.70, svájci frank 32.70, olasz lira 8.90, dollár 167.75, osztrák schilling 23.20, magyar pengő 29.40, csehszlovák korona 5.00.

= Az angol bankkamatláb: 5 és fél százalék. Londonból jelentik: Az Angol Bank kormányzósága ma ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a bankkamatlábát az eddigi 5 és fél százalékban hagyja meg.

— A második kerületi adóhivatalt más helységbe tették. A pénzügyigazgatóság ezúton érte sít a város adófizető polgárait, hogy a második kerületi adóhivatalt a pénzügyigazgatóság földszinti helyiségébe helyezték át, ahol eddig Baleanu subinspektor lakása volt. A második kerületi adóhivatalba ezúttal a bejárat a városháza felőli kapun van. A pénzügyigazgatóság ezzel az intézkedéssel a közönség kényelmét óhajtja szolgálni, a mikor könnyebben megközelíthetővé tette a második kerületi adóhivatalt.

A magyarok világkongresszusának programja.

Minden magyar részt vehet a kongresszuson, a melyre eddig többezren jelentkeztek.

Budapestről jelentik: A magyar főváros augusztus hónapjában a kongresszusok hónapját fogja ünnepelni. Ezek között a legfontosabb az augusztus 21. és 25. közt lezajló magyarok világkongresszusa, amelynek célja, hogy a nagyvilágban szétszórt magyarokat megszervezze és szellemi egységbe hozza. Miután minden magyar egységéről van szó, résztvehet azon minden magyar, tekintet nélkül világnézeti állására, állampolgárságára, vagy vallására.

A kongresszus érkezőit az elnökség az állomásodon fogadja. Huszonegyedikén ismerkedési est a Margitszigeten. Itt vitatják meg a tárgyalás alá kerülő eszméket. Huszonkettedikén istentisztelet, majd a múzeum előtt a magyar egyesületek díszfelvonulása, ahol báró Perényi Zsigmond, a magyar nemzeti szövetség elnöke, üdvözlö a külföldi magyarokat. Az ülésezéseket Ripka Ferenc, Budapest székesfőváros főpolgármestere nyitja meg. Este vacsora a Gellért-szállóban.

Pénteken folytatódnak az ülések. Szombaton záróülés, majd közöset a Városligetben, utána a magyar nők egyesülete a Margitszigeten különleges ünnepélyeket rendez. Este a dunai hajókon látják vendégül a kongresszus résztvevőit. Huszonötödikén a névtelen hős emlékének megkosz ruzása, utána 3-6 napos kirándulások Magyarországon legszébb tájaira. A kongresszusra eddig többezren jelentkeztek.

Kiirtotta családját egy pozsonyi főhadnagy.

Előbb a két gyermeket fojtották meg, majd a szerencsétlen házaspár is felakasztotta magát. A főhadnagy gyógyíthatatlan betegsége idézte elő a borzalmas tragédiát.

Brüxből jelentik: Ma délelőtt megrendítő szerencsétlenség történt Brüxben, ahol egy a csehszlovák hadsereg kötelékébe tartozó főhadnagy és egész családja felakasztotta magát. Kondor Ferenc, a 19-ik gyalogezred főhadnagyának lakásán ma délelőtt felakasztva találták a katonatisztet, feleségét és gyermekét. A férfi az ablakra, az asszony az ajtókilincse akasztotta fel magát, míg a két gyermeket a szekrényekben találták meg.

A vizsgálat szerint először a gyermekkel végeztek, majd az asszony akasztotta fel magát és végül a főhadnagy vetett véget életének. A borzalmas tragédia oka az volt, hogy a katonatiszt gyógyíthatatlan rákban szenvedett.

MEGNYILIK

MA, 9-én, pénteken

HARISNYAHÁZ

Bel- és külföldi

Harisnya és Kötöttárugyarak

LEBAKATA

Bul. Regina Maria 26. (Minorita-palota.)

Rádióműsor.

— Romániai idő. —

PÉNTEK, augusztus 9.

Bucuresti: 19.19. Hangverseny. 2.2. Énekhangverseny. 22.30. Színelőadás. 23.30. Felolvasás. 23.45. Időjárás és hírek. — Belgrad: 19. Kuartett. 21.30. Kuartett. 22. Zongorahangverseny. 24. Gramofon. — Berlin: 29. Tarka est. Utána: Hírek. — Prága: 22. Katonazene. 23. Hírek, sport. 23.20. Hírek. 23.25. Jazz. — Róma: 22. Kálmán: La Principessa Della Czarda, operett. — Wien: 20.15. Hegedű- és zongoraelőadás. 22. Időjárás. 22.05. Fodor László: A templom egere. Utána hangverseny és képtáviratozás. — Budapest: 10.15. A Rádió házi-triójának hangversenye. — 10.30. Hírek. — 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Hangverseny. 1. a) Ernst Bloch: Baal Schen; b) Fred d'Erlanger: Tarantella. 2. a) Mascagni: Santuzza áriája a Parsztbecsületből; b) Kacsóh: Késő fű van; c) Leoncavallo: Marinata. 3. a) Schubert: Ave Maria; b) Tor-aulin: Gavotte et Musette. 4. a) Kurucz: Tudom nem ír... c) Perez: Ay, ay, ay; d) Tarnay: Fekete felhőbe. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 15.30. Hírek. 16.45. Fulton-rendszerű képátvitel. 17.45. Hírek. 18.15. Cigányzenekari hangverseny. 19.30. Gramofonhangverseny. 20.15. Karinty Frigyes: Apró furcsaságok a b-

teszemből. 20.45. Régi és modern tánczene. 22. Gordonkahangverseny. 23.10. Hírek. Utána: Cigányzenekari hangverseny.

SZOMBAT, augusztus 10.

Bucuresti: 18.19. Jazz. 21. Zongorahangverseny. 21.30. Felolvasás. 21.45. Katonazene. — Belgrad: 20.25. Zenekari hangverseny. 22. Kis szindarab. 22.20. Jazz. Berlin: 19. Orosz est. 20. Zenekari hangverseny. Utána: Hírek. 22.30. Tánczene. — Prága: 19.05. Fuvószene. 20. Operarészletek. 21. Zene. — Wien: 17.50. Énekhangverseny. 19. Mozart: Don Juan operájának közvetítése Salzburgból. Utána hangverseny. — Budapest: 10.15. Gramofonhangverseny. 10.30. Hírek. 10.45. A hangverseny folytatása. 13.05. Katonazzenekari hangverseny. 1. Pápai Molnár Kálmán: Pannomell, induló. 2. Ahol a citromfa virágzik, keringő. 3. Gounod: Romeo és Julia, megnyitó. 4. Wagner Richard műveiből, ábránd. 13.25. Hírek. 13.35. A hangverseny folytatása. 14.30. Hírek. 16.45. Hírek. 17.50. Másfél óra könnyű zene. 20. A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi állami Operaház együttesének előadása Salzburgból. Don Juan, opera két felvonásban. Irta: Mozart. 23. Hírek. Utána: Cigányzenekari hangverseny.

A szerkesztésért felelősen
SALGÓ HENRIK
felel.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Ornstein Árpád
ügyvédi irodáját
a volt Maros-ucca 3. számú háza
ban (Dr. Momák-féle ház)
megnyitotta.

Főtér közepén
(Minorita templommal szemben)
nagy üzlet-
helyiség,
november 1-re kiadó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40. vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélveggel ellátott kérdézősködésekre válaszolunk. Ajánlatok keltezés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adta meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

Villanyvilágítási berendezések
legelőszobában:
VARGA és ROSENFELD-nél Arad, Tel. 808

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES Kinderfräulein oder Erziehlerin zu zwei kleinen Kindern nach Deva gesucht. Adresse in der Administration Aradi Közlöny. 4210

ÉZOPTATOS dajkának ajánlkozik egészséges nő. Zsigmondháza-malom, az udvarban. 4218

SZERENY igényű irodai munkában jártas fiatalembert keresek. Faszakmában jártas előnyben részesül. Cím: Braun Ede, Calea Aurel Vlaicu 88. 4219

TANULO kezdőfizetéssel felvétetik. Orion textilárúház, Bul. Regina Maria 12. 4220

KIFUTÓ fiú és nyomdásztanuló felvétetik. G. Jenci nyomda, Bul. Regina Maria No. 12. 4226

LAKÁS.

KÉT SZOBÁS, szükséges mellékkelvisé-
zékben álló udvari lakás a volt Szabad-
ság-tér közelében kiadó. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 500

A FÖTÉREN két udvari szobából álló,
műhelynek, szalonnak vagy irodának
alkalmas helyiség azonnalra kiadó. Cím
az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

DISZKRÉT beíratu, elegánsan butoro-
zott uccai szoba 15-re kiadó. Bul. Carol
37., aító 15. 4224

KÉTSZOBÁS, szükséges mellékkelvisé-
gekben álló udvari lakás a főtéren,
kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 500

VÉTEL ÉS ELADÁS.

NÉGY és felsoros, iókarban levő har-
monium eladó, volt Illés-ucca 111. 4194

ZONGORÁK, antik könyvszekrények,
vitrin, szekrények, komódok, ebédülő és
szalonberendezések, antik óra, antik lám-
pák, szőnyegek, varróasztalok, iali
órák, bőröndök, hegedű, mellészek,
gyertyatartók, girandok, különböző tük-
rök, képek, nyest boa, fotelok, raket-
tek, storeok, márványoszlop, virágáll-
vány, dísz tárgyak stb. eladók. Salgóné
bizományi üzlete Str. Horia 1. Neuman-
palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPÁNT eladó.
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

KARLSBAD

**Gyomor és bélbajok, epekövek, epebán-
talmak egyetlen világhírű gyógyhelye.**

**Minden kényelem. Bukarest—Arad—Karls-
bad direkt személy-vagon átszállás nélkül.**

ELUTAZÁS miatt sürgősen eladó telje-
sen új szép világos, garantált tiszta,
komplett hálóberendezés. Cím az Aradi
Közlöny kiadóhivatalában. 4223

KERESÉK Biedermayer álló tükröt,
antik porcellánokat, poharakat, külön-
böző butorokat, antik szalonokat, órá-
kat, dísz tárgyakat, vitrineket, stb. Kívá-
ntra házhoz is megyek Salgóné bizo-
mányi fizet. Str. Horia 1. (Széchenyi-u.)
Neuman-palota. 1000

ÜRES FESTÉKES HORDOK eladók. —
Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1454

MACULATURA PAPIR ó gros csoma-
gokban kapható az Aradi Közlöny kiadó-
hivatalában. 050

ÜZLETEK.

BUL. REG. FERDINANDON vendéglő-
helyiség kiadó. Cím az Aradi Közlöny
kiadóhivatalában. 4222

MŰHELY raktár céljára, cementezett
helyiség, ipari villanyvezetékekkel, kiadó.
Virág Kálmán építész Bul. Carol 7. 4221

OKTATÁS.

PÓTVIZSGÁRA franciából és németből
biztos sikerrel előkészíték. Str. Unirel
1 sz. (Fábián Gábor-ucca.) 4209

KÜLÖNFÉLÉK.

FOLYOSITOK kölcsönöket megfelelő
garancia mellett. Dr. Boca ügyvédi iro-
da, Bul. Regele Ferdinand 62. 4211

FIGYELEM! Szegény asszonyok részé-
re városi szülész nő Marcu Anna, Strada
Cospistorului (volt Bathvány-u.) 16. 4180

Izr. Leányinternátus

felvessz bentlakó tanulókat
a jövő tanévre. Elsőrendű ellátás, csalá-
dias otthon, tanári felügyelet és mér-
sékelt díjak. — Prospektussal szoleál:
STEINER INT. p. FETE
Arad,
Strada Popa I. Rusu 3.

Kiadó lakás!

A volt Munkácsy Mihály-uccában ujon-
nan festett 5 parkettis szobás, fürdő-
szobás földszinti lakás 2 bejárattal, üve-
gezett folyosóval és mellékkelviségekkel
havi 5000 lejért azonnalra kiadó. HAÁSZ
iroda Arad, Str. Eminescu (Deák F.) 12.

Bécsi őszi mintavásári igazolványokért és Szt. István heti Sándor Ferenc
ingyen vizumért forduljon bizalommal

könykereskedés vizumirodájában
Arad, Bul. Reg. Maria No. 10. Vármege-
házzal szemben. — Telefon 5-11. sz.